

Sygn. akt III AUa 375/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 sierpnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Sałańska - Szumakowicz
Sędziowie:	SSA Grażyna Horbulewicz (spr.) SSA Aleksandra Urban
Protokolant:	Aleksandra Portaszkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2012 r. w Gdańsku

sprawy K. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego- Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

z dnia 10 stycznia 2012 r., sygn. akt VII U 1639/11

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 375/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 07 lutego 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił K. S. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła ubezpieczona K. S. wnosząc o jej uchylenie i przyznanie jej prawa do emerytury. W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że do jej obowiązków podczas zatrudnienia w Spichrzach Zbożowych i laboratorium (...) Sp. z o. o. w S. należało wykonywanie pomiarów, analiza zbóż i produktów przemiału zbóż w silosach. W czasie tej pracy była ona narażona na wdychanie pyłów ze zbóż i przetworów zbożowych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Pozwany zakwestionował fakt wykonywania przez ubezpieczoną pracy w warunkach szczególnych

w okresie zatrudnienia od 09 lipca 1975 r. do 31 grudnia 1998 r. w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w G. na stanowiskach : laborant, starszy laborant, starszy referent ds. sprzedaży i handlu, albowiem ubezpieczona nie przedłożyła świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Nadto, w ocenie pozwanego, ubezpieczona będąc zatrudniona na ww. stanowiskach nie wykonywała pracy w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 10 stycznia 2012r. wydanym w sprawie VII U 1639/11 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni K. S. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 01 grudnia 2010r. (pkt. 1), nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji (pkt.2).

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach.

Ubezpieczona K. S., urodzona dnia (...), w dniu 31 grudnia 2010 r. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę.

Wnioskodawczyni nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego i nie pozostaje w stosunku pracy.

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczona udowodniła na dzień 01 stycznia 1999 r. 23 lata, 9 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzją z dnia 07 lutego 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił K. S. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa. tj. wobec nie udowodnienia żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawczyni K. S. w okresie od dnia 09 lipca 1975 r. do dnia 30 września 2000 r. zatrudniona była w (...) Sp. z o.o. w upadłości w S. (poprzednia nazwa Wojewódzkie Przedsiębiorstwo (...) w G. Zakłady (...) w S.) na następujących stanowiskach : laboranta (od dnia 09 lipca 1975 r. do dnia 31 sierpnia 1992 r.), starszego laboranta (od dnia 01 września 1992 r. do dnia 31 marca 2000 r.) i starszego referenta ds. sprzedaży i handlu (od dnia 01 kwietnia 2000 r. do dnia 30 września 2000 r.). Do zakresu obowiązków Wnioskodawczyni jako laborantki należało m.in. wykonywanie pełnych analiz zbóż przyjmowanych do młyna, wystawianie i przekazywanie analiz magazynierowi magazynu zbożowego w obowiązującym terminie, wykonywanie pełnych analiz międzyproduktów przemiału, przetworów końcowych, głównych i ubocznych wg obowiązujących norm, wykonywanie wszelkich analiz dodatkowych wynikających z bieżących potrzeb produkcji, wykonywanie raz na 30 dni kontroli zbóż w silosach, przeprowadzanie kontroli przetworów gotowych przeznaczonych do wysyłki oraz kontroli opakowań przyjmowanych do magazynu, a także przeprowadzanie kontroli prawidłowości etykietowania przetworów, ich znakowania. Wnioskodawczyni wykonywała wszystkie prace wynikające z przedłożonego jej zakresu obowiązków. Praca ta polegała na tym, iż kilkakrotnie na swojej zmianie (laborantki pracowały w systemie trzymianowym) musiała udać się bezpośrednio na produkcję do młyna i pobrać odpowiednie próbki, z którymi następnie wracała do laboratorium i poddawała je analizie. W tym celu, najpierw przygotowywała naczynka do spalania próbek, po czym wstawiała je do pieca, gdzie w temperaturze 980 stopni ulegały one spaleni. Badaniu podlegał popiół z tychże próbek. Wnioskodawczyni pobierała próbki na wszystkich etapach produkcji wyrobów produkowanych w zakładzie (mąki, kasz, płatków, opakowań papierowych i jutowych), a także przy przyjęciu zbóż z dostaw zbożowych bezpośrednio od rolników. Ponadto kontrolowała ona również kwasowość i wilgotność popiołowości oraz dokonywała oceny organoleptycznej. Była to praca w warunkach szkodliwych dla zdrowia, gdyż przy spalaniu próbek wydobywał się dym. Pracę tę Wnioskodawczyni wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Razem z wnioskodawczynią na stanowisku laboranta pracowały również M. P. i W. S., którym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim ustalono, że w okresie zatrudnienia w (...) sp. z o.o. w S. (z wyłączeniem okresów urlopu wychowawczego) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywały one pracę

w szczególnych warunkach na stanowiskach określonych w wykazie A dziale XIV poz. 24 oraz dziale X poz. 10, stanowiącego załącznik do Zarządzenia nr 55 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim o sygn. IV P 730/04 i IV P 95/04 oraz w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu emerytalnego, której prawdziwości i rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron postępowania. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy zważył, iż wywiedzione odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonej do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd I instancji wyjaśnił, że ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009, Nr 153 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A - prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego - stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale XIV (prace różne) pod pozycją 24 wymieniona jest kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno - techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Sąd Okręgowy wskazał, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy

obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Sąd I instancji zwrócił uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r.. III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84). a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Sąd Okręgowy wskazał, że bezspornym jest iż ubezpieczona na dzień złożenia wniosku osiągnęła 55 rok życia, nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostawała w stosunku pracy, a także na dzień 01 stycznia 1999 r. udokumentowała okres składowy i nieskładowy w wymiarze powyżej 20 lat. Przedmiotem sporu pozostawało natomiast ustalenie, czy za zatrudnienie w 1 szczególnych warunkach może zostać uznany okres zatrudnienia wnioskodawczyni na stanowisku laborantki i starszej laborantki od dnia 09 lipca 1975 r. do dnia 31 marca 2000 r. w czasie zatrudnienia w (...) sp. z o.o. w S., gdyż jak wskazał pozwany organ rentowy, wnioskodawczyni nie przedłożyła świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a ponadto na podstawie przedłożonych przez nią dowodów trudno stwierdzić czy wykonywała ona pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczoną pracy w szczególnych warunkach w spornym okresie znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadectwie pracy, umowie o pracę, dokumencie z dnia 7 sierpnia 1980r opisującym zakres czynności, obowiązków i odpowiedzialności przydzielonych wnioskodawczyni jako laborantce). Został on także potwierdzony zeznaniami świadków- współpracowników ubezpieczonej ze spornego okresu zatrudnienia - którzy zgodnie zeznali, iż ubezpieczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę laborantki polegającą na kontroli jakości wszystkich wyrobów wytwarzanych w zakładzie, tj. mąki, kaszy, płatków, opakowań jutowych i papierowych, na wszystkich etapach produkcji, a także kontroli jakości zbóż przy ich przyjęciu z dostaw bezpośrednio od rolników. Zdaniem Sądu, przesłuchani w sprawie świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczoną pracy, byli bowiem zatrudnieni wraz z ubezpieczoną w tym samym okresie czasu, w tym samym zakładzie pracy. Nadto, świadkowie E. D.. M. P. i W. S. pracowały wraz z wnioskodawczynią na tym stanowisku laborantki. Sad nie znalazł przy tym jakichkolwiek podstaw by kwestionować ich wiarygodność.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na fakt, iż w stosunku do M. P. i W. S. toczyły się postępowania przed Sądem Rejonowym w Starogardzie Gdańskim w sprawach o ustalenie wykonywania przez nie pracy w szczególnych warunkach w okresie zatrudnienia w (...) sp. z o.o. w S., które zakończyły się wyrokami orzekającymi zgodnie z żądaniami pozwu ww. osób. Sąd ten ustalił, iż M. P. i W. S. w okresie swojego zatrudnienia w ww. zakładzie pracy (z wyłączeniem okresów urlopu wychowawczego) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywały pracę w szczególnych warunkach na stanowiskach określonych w wykazie A dziale XIV poz. 24 oraz dziale X poz. 10, stanowiącego załącznik do Zarządzenia nr 55 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy zaznaczył, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma zatem rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie świadectwa pracy w szczególnych warunkach określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności.

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczona spełniła wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ na dzień złożenia wniosku osiągnęła 55 rok życia, nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego, nie pozostawała w stosunku pracy i na dzień 01 stycznia 1999 r. udokumentowała okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 20 lat, a także spełniła przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawczym w spornym okresie wykonywał prace polegające na kontroli jakości produkcji, wobec tego była zatrudniona na stanowisku, o którym mowa w pkt 24 działu XIV wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Uwzględnienie bowiem spornego okresu wskazuje, iż staż pracy wnioskodawczynie w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania wnioskodawczynie świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

Sąd I instancji zwrócił uwagę, że zgodnie z brzmieniem art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Sąd Okręgowy podkreślił, że zgodnie z wyrokiem Trybunatu Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007r. OTK-A 2007/8/97 powyższy artykuł należy rozumieć w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nieustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy.

W ocenie Sądu I instancji w niniejszej sprawie okoliczności, na podstawie których Sąd uznał odwołanie ubezpieczonego za zasadne zostały ostatecznie wyjaśnione w drodze uzupełnienia materiału dowodowego o zeznania świadków i ubezpieczonej wyjaśniające zakres obowiązków i charakter pracy wnioskodawcy, co uzasadnia zastosowanie dyspozycji art. 118 ust. 1a cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez wnioskowanie a contrario.

W konkluzji z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, w pkt I. zmienił decyzję organu ubezpieczeniowego i przyznał K. S. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 01 grudnia 2010 r., tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek, mając na uwadze fakt, iż ubezpieczona ukończyła 55 lat w dniu 22 sierpnia 2009 r. oraz dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

Działając na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w pkt II wyroku, Sąd Okręgowy wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego mającego wpływ na prawo do wnioskowanego świadczenia.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany zaskarżając powyższy wyrok w części dotyczącej pkt I, tj. przyznania wnioskodawczynie K. S. prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 1.12.2010r., zarzucając mu naruszenie przepisu art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst z 2004r. Dz.U. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.), § 2 ust. 1 i § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego o pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) oraz art. 233 KPC.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej pkt I i oddalenie odwołania ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej pkt I i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że z ustaleń dokonanych przez Sąd I instancji wynika, iż ubezpieczona wszelkich analiz dokonywała w laboratorium. Samo li tylko kilkukrotne udawanie się na produkcję w celu pobrania odpowiednich próbek do analizy dokonywanej w laboratorium nie może skutkować ustaleniem, że ubezpieczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała kontrolę jakości na wydziale, na którym jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Przyjmując ustalenia Sadu I instancji stwierdzić należy, iż ubezpieczona przez znaczną część wymiaru czasu pracy wykonywała czynności w laboratorium, gdzie w ocenie pozwanego nie była narażona na czynniki, które towarzyszą wytwarzaniu mąki, kaszy, płatków i śruty.

W odpowiedzi na apelację pozwanego ubezpieczona wniosła o jej oddalenie w całości. W uzasadnieniu ubezpieczona powołała się na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r. II UK 233/11, w którym przyjął, iż : jeżeli czynności wykonywane w warunkach nienarażonych na działania czynników szkodliwych dla zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny w stosunku do czynności podstawowych kwalifikowanych jako praca w szczególnych warunkach, to nie ma podstaw aby tej pracy nie zaliczyć do okresu uprawniającego do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach”.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Apelacja zdaniem instancji odwoławczej nie zawiera argumentów, które mogłyby prowadzić do podważenia przeprowadzonej przez Sąd I instancji oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, poczynionych przez ten Sąd ustaleń w zakresie okoliczności stanu faktycznego sprawy, czy też dokonanej subsumcji prawnej.

Sąd Apelacyjny zaakceptował w całości ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, traktując je jak własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, opubl. OSNAPiUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, zaś w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił on też błędów w rozumowaniu w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej, albowiem prawidłowo zinterpretował i zastosował odpowiednie przepisy prawa.

Zajmując stanowisko w przedmiocie zarzutów apelacyjnych podnieść należy, że chybiony jest zarzut naruszenia prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c.

Wykazanie, że Sąd I instancji naruszył art. 233 § 1 k.p.c., co mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, nie może być [...] ograniczone do odmiennej interpretacji dowodów zebranych w sprawie, przy jednoczesnym zaniechaniu wykazania, iż ocena przyjęta przez tenże Sąd za podstawę rozstrzygnięcia przekracza granicę swobodnej oceny dowodów, którą wyznaczają czynniki logiczny i ustawowy, zasady doświadczenia życiowego, aktualny stan wiedzy, stan świadomości prawnej i dominujących poglądów na sądowe stosowanie prawa (postanow. SN z 16.05.2002, IV CKN 1050/00, LEX nr 55499).

Ocena wiarygodności i mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części dotyczącej ustalenia faktów, tj. rozstrzygnięcia spornych kwestii na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia się z dowodami. Powinna odpowiadać regułom logicznego myślenia wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego będące wyznacznikiem granic dopuszczalnych wniosków i stopnia prawdopodobieństwa ich przydatności

w konkretnej sytuacji. Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 k.p.c., choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć równie logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne (por. wyrok SN z 27.09.2002, IV CKN 1316/00).

Odnosząc się do kolejnego zarzutu pozwanego dotyczącego naruszenia prawa materialnego, w pierwszej kolejności wyjaśnić trzeba, że prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przewidziane jest w art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zawartym w rozdziale 2 działu II ustawy dotyczącym urodzonych przed 1 stycznia 1949r. Przepis ten w ust. 4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 powyższego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli (łącznie) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: (1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz (2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (tj. co najmniej 20 lat dla mężczyzn). W myśl ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Przepis ten ma charakter przejściowy, bowiem zawarty został w rozdziale 2 działu X ustawy zawierającym przepisy intertemporalne. Dotyczy on wyłącznie tych ubezpieczonych, którzy w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tj. 1 stycznia 1999r., już legitymowali się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym - w tym wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, lecz nie osiągnęli wieku emerytalnego.

Podstawę prawną ustalenia uprawnień K. S. do wcześniejszej emerytury stanowi przepis art. 184 w zw. z art. 32 ustawy emerytalnej. Zatem ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. musi legitymować się ponad 20-letnim okresem składkowym i nieskładkowym, w tym 15 latami pracy w warunkach szczególnych.

W sprawie bezsporne jest, iż ubezpieczona na dzień złożenia wniosku osiągnęła 55 rok życia, nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostawała w stosunku pracy, a także na dzień 01 stycznia 1999 r. udokumentowała okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 20 lat.

Sporną w analizowanej sprawie pozostawało ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okres pracy wnioskodawczynie na stanowisku laborantki i starszej laborantki od dnia 09 lipca 1975 r. do dnia 31 marca 2000 r. w czasie zatrudnienia w (...) sp. z o.o. w S., gdyż jak wskazał pozwany organ rentowy, wnioskodawczynie nie przedłożyła świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a ponadto na podstawie przedłożonych przez nią dowodów trudno stwierdzić czy wykonywała ona pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, co powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy (por. wyrok SA w Katowicach z 30 stycznia 2001 r., III AUa 1887/00, PP 2002, nr 9, oraz

wyroki SN: z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97, OSNAPIUS 1998, nr 21, poz. 638 i z dnia 21 listopada 2001 r., II UKN 598/00, OSNPUSiSP 2003, nr 17, poz. 419). W sytuacji, kiedy brak wymaganego świadectwa pracy w warunkach szczególnych wystawionego przez pracodawcę - na co zasadnie zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 listopada 2008r.(III AUa 3113/08, Lex nr 552003) - Sąd może prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy praca wykonywana przez stronę, była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia, czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załącznikach nr 1 lub 2 do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43).

Mając na względzie powyższe, wobec nie przedłożenia przez ubezpieczoną świadectwa wykonywania zatrudnienia w warunkach szczególnych, Sąd I instancji przeprowadził we wskazanym zakresie szczegółowe i wyczerpujące postępowanie dowodowe, na okoliczność rodzaju oraz zakresu prac wykonywanych przez ubezpieczoną w zakwestionowanym przez organ rentowy okresie.

Zdaniem instancji odwoławczej fakt wykonywania przez ubezpieczoną pracy w szczególnych warunkach w spornym okresie znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadectwie pracy, umowie o pracę, dokumencie z dnia 7 sierpnia 1980r. opisującym zakres czynności, obowiązków i odpowiedzialności przydzielonych wnioskodawczyni jako laborantce). Został on także potwierdzony zeznaniami świadków- współpracowników ubezpieczonej ze spornego okresu zatrudnienia - którzy zgodnie zeznali, iż ubezpieczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę laborantki polegającą na kontroli jakości wszystkich wyrobów wytwarzanych w zakładzie, tj. mąki, kaszy, płatków, opakowań jutowych i papierowych, na wszystkich etapach produkcji, a także kontroli jakości zbóż przy ich przyjęciu z dostaw bezpośrednio od rolników.

Zdaniem instancji odwoławczej z zeznań powołanych w sprawie świadków oraz zgromadzonej dokumentacji wynika wprost, że ubezpieczona w spornym okresie pozostawała w zatrudnieniu w (...) Sp. z o.o. S. na stanowisku laborantki wykonując stale i w pełnym wymiarze czasu, pracę w warunkach szczególnych.

Świadek E. D. zeznała, iż pracowała razem z ubezpieczoną w (...) na stanowisku laborantki, praca ta polegała na pobieraniu próbek na wszystkich etapach produkcji wyrobów wytwarzanych w zakładzie i przy przyjęciu zbóż z dostaw zbożowych bezpośrednio od rolników, przy kontroli jakości na kwasowość, wilgotność, popiołowość oraz ocena organoleptyczna. Świadek M. P. zeznała, iż pracowała z ubezpieczoną obie jako laborantki mając taki sam zakres obowiązków. Świadek zeznała, iż do jej obowiązków należało wykonywanie analiz dla potrzeb działu produkcji. Ten wydział był bezpośrednio związany z produkcją i jak zeznała świadek zajmował się ona kontrolą jakości na każdym etapie produkcji począwszy od kontroli zbóż poprzez kontrole mąki, kasz, płatków i opakowań papierowych i jutowych. Świadek W. S. zeznała, iż pracowała razem z ubezpieczoną na stanowisku laborantki, obie miały taki sam zakres obowiązków. Praca laborantki polegała na pobieraniu próbek mak, kasz, płatków i kontroli wyrobów na specjalnych stanowiskach. Przesłuchani w sprawie świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczoną pracy, byli bowiem zatrudnieni wraz z ubezpieczoną w tym samych okresach czasu, w tym samym zakładzie pracy. Nadto, świadkowie E. D., M. P. i W. S. pracowały wraz z wnioskodawczynią na tym stanowisku laborantki.

Dysponując tak zgromadzonym materiałem dowodowym, pomimo nie posiadania przez ubezpieczoną świadectwa wykonywania zatrudnienia w warunkach szczególnych, przy jednoczesnym braku wątpliwości, że ubezpieczona wykonywała pracę polegającą na kontroli jakości produkcji, które to stanowisko zostało wymienione w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., nr 8, poz. 43), w wykazie A, dział XIV pod poz. 24, Sąd Apelacyjny uznał, że K. S. bezsprzecznie w spornym okresie zatrudnienia wykonywała prace w pełnym wymiarze czasu w warunkach szczególnych.

Zajmując stanowisko w przedmiocie zaprezentowanego przez organ rentowy w apelacji zarzutu nie wykazania przez ubezpieczoną faktu, iż w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała zatrudnienie w

warunkach szczególnych, wskazać należy, że jest on bezprzedmiotowy. Podkreślić bowiem trzeba, że przeprowadzone przez Sąd Okręgowy postępowanie dowodowe, jednoznacznie wykazało, że K. S. przez okres przeszło 15 lat wykonywała pracę polegającą na kontroli produkcji, wyszczególnioną w powołanym wyżej załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. Nie polega również na prawdzie twierdzenie pozwanego, z którego wynika, że praca wnioskodawczynie nie była wykonywana stale, albowiem do jej obowiązków należało wykonywanie obowiązków pobierania próbek na wszystkich etapach produkcji wyrobów wytwarzanych z zakładowie pracy.

Prawidłowo zatem uznał Sąd Okręgowy, iż wnioskodawczynie w spornym okresie wykonywała prace polegające na kontroli jakości produkcji, wobec tego była zatrudniona na stanowisku, o którym mowa w pkt 24 działu XIV wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Uwzględnienie natomiast spornego okresu wskazuje, iż staż pracy wnioskodawczynie w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 rozporządzenia, oznacza spełnienie wymogu do przyznania wnioskodawczynie świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania Sąd doszedł do przekonania, że wywiedziona przez organ rentowy apelacja, a także zaprezentowane w niej zarzuty, w żadnej mierze nie podważyły skutecznie prawidłowości dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń, oceny mocy dowodowej i wiarygodności zebranego w sprawie materiału dowodowego, a także prawidłowo przeprowadzonej subsumcji prawnej.

Z tych względów, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny, orzekł, jak w sentencji.